

Cseőgelei Krónika

*** INFORMÁCIÓS LAP ***

XI. évfolyam 19. szám

2003. október 1.

Szüle újra itthon

Az amerikai magyarral készült interjúnk a 300. oldalon kezdődik!

(fotó: Molnár Mihály)

● *A falugazdász rovata*

Az aszály- és fagykárral kapcsolatos tudnivalók

Az aszály- és fagykár igénylést 2003. szeptember 15-től lehet benyújtani az FVM Hivatalhoz (címe: 6721 Szeged, Deák Ferenc u. 17.). Azok a termelők, akik előleget igényeltek, postai úton megkapták a szükséges nyomtatványokat. Az új igénylők a falugazdász irodájában juthatnak a szükséges nyomtatványokhoz.

Az őszi betakarítású növények esetében meg kell várni a betakarítást és utána lehet a kárigénylést beadni. A betakarítást követően célszerű minél hamarabb beadni igényüket az FVM hivatalhoz a gyors ügyintézés érdekében. Az aszály- és fagykár beadási határideje az FVM Hivatalhoz 2003. november 30.

Az APEH-től történő igénylés ideje 2003. december 11-15. Az összeg igénylése a 0311-es nyomtatványon történik, melyet személyesen vagy postai úton lehet bejuttatni az adóhivatalhoz. Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal címe: 6701 Szeged, Bocskai u. 14-16.

Termőföld életjáradék

A termőföld életjáradékkal kapcsolatos teljes körű ügyintézés a Körzeti Földhivatalban történik. Címe: 6724 Szeged, Kálvária sgt. 41-43. Telefonszáma: 06-62/425 641. Fogadóórák:

Hétfő	8 – 12
Kedd	8 – 12
Szerda	8 – 12 és 13 – 15
Csütörtök	8 – 12
Péntek	8 – 12

Az életjáradék leadásának határideje 2003. október 21.

Becsatolandó okmányok:

- valamennyi földrészeletről kiállított adó- és értékbizonyít-

vány (önkormányzat állítja ki),

- földhasználati lap,
- egyszerűsített határozati szemle,
- személyazonosító igazolvány, lakcímet igazoló hatósági igazolvány, társadalombiztosítási azonosító jel, adókártya eredeti és fénymásolt példánya,
- ha korábban haszonbérbe adták vagy más jogcímen használatba adták, a hatályos haszonbérleti szerződés vagy a jogszerű földhasználatot igazoló egyéb megállapodás másolata,
- b bankszámlára történő utalás esetén a pénzügyintézet nyilatkozata a bankszámla számról.

Gázolaj jövedéki adójának visszatérítése

A gázolaj jövedéki adó visszatérítést 2003. október 15-től lehet benyújtani. A figyelembe vehető literek művelési áganként:

- szántónál 95 liter/hektár,
- gyepnél 12 liter/hektár,
- kertnél, szőlőnél, gyümölcsösnél 200 liter/hektár.

Fogadóóra változás

A falugazdász fogadóórák szeptember 1-től megváltoztak. Ezentúl hétfőn és szerdán 8 és 16 óra között várom az ügyfeleket.

Előadások a Faluházban

2003. október 8-án 18 órától: Az állattenyésztés helyzete a csatlakozás után (szarvasmarha, sertés, baromfi)

2003. október 16-án 18 órától: A mezőgazdasági termelőkre vonatkozó adózási szabályok a csatlakozás után

Rácz Sándor

●Szüle Róbert újra itthon

"Szeretek a régiekkel találkozni"

A Csengeléről Amerikába kivándorolt Szüle Róbertről már olvashattak lapunkban. Szeptember végén rövid időre ellátogatott falunkba. Ebből az alkalomból beszélgettünk egymással.

A dollár árfolyama folyamatosan csökken. Közel 100 forintot romlott az utóbbi években.

- Én nem vagyok sem egy politikus, sem egy gazdasági szaktudós, de a gazdasági élet sokkal gyengébb az Egyesült Államokban, mint volt. Lehanyaglásban van. Ez azért van, mert megszűnt a gyarmatosítás. Most már nem egy ország a gyarmatunk, hanem az egész világ. És a világnak nem olyan jól megy, mint nekünk. Az amerikai ipar elment Ázsiába, Mexikóba, ahol olcsóbb a munkaerő. Texasban például úgy van, hogy a mexikói határ amerikai oldalán ott van a cég irodaháza, a határ másik oldalán meg a nagy gyár. Az elméleti dolgokat az USA-ban csinálják, a gyakorlatit, a kézi munkát pedig a túloldalon. Egy mexikói munkás napi 1 dollárért dolgozik, az amerikai pedig 15 dollárt kapott – amikor volt még munka - egy órára. Az élet viszont drágább is nálunk. Például csak házadót 2500 dollárt fizetek.

Nálatok mennyi az adókulcs?

- Az attól függ, hogy mennyit keres az ember. 35-48 % között mozog.

Ha már a pénzről beszélünk: úgy tudom, hogy a nyugati világban sokkal nagyobb hagyománya van az adakozásnak, mint nálunk. A csengelei templom építését is támogatták az amerikaiak.

- Amikor kérnek, mi próbáljuk figyelembe venni. 10-20 dollár nem egy nagy valami az ottan élőknek. Az természetes, hogy az ember

segít, amikor csak tud. Az intézményekkel azonban vigyázni kell, mert vannak becstelenek is. Előfordul olyan, hogy eltűnik a pénz azzal együtt, aki gyűjtötte. A nagyobb szervezetekben meg lehet bízni. A kisebbekkel nagyon kell vigyázni.

Hol érzed magad otthon?

- Itt is, ott is. Ott otthon vagyok, itt meg itthon. Az USA-ban már többet éltem, mint itt, de szeretek a régiakkal találkozni. Megtartottam az őrzést is. A faluból ki lehet venni a gyereket, de a gyerekekből nem lehet a falut kivenni.

Talákoztok kint magyarokkal? Tudtok beszélgetni?

- Vannak magyarok. Néhány családdal tartjuk a kapcsolatot. Ezek között van olyan, ahol a férj vagy feleség már amerikai, nem magyar. Míg a gyermekeink kisebbek voltak, addig kerestük a magyar társaságot, mert azok magyar cserkészletbe jártak. Oda hetente, minden pénteken vittük őket. Ismertük a szülőket, tudtuk, hogy vannak nevelve a gyermekeik, mi a fontos nekik. Az értékeink közösek voltak. Mi tudtuk azt, hogy ha találkozunk valakivel, köszönni kell. Nem csak azért, mert apáink, anyáink mondták, hanem mert úgy illik. Tudtuk azt, hogy nem szabad valakinek az ablakát betörni, mert az nem tisztességes. Ha véletlenül betörjük, akkor bekopogunk és a bocsánatkérés mellett megcsináltatjuk az ablakot. A mai fiatalságtól már nem lehet ezt elvárni. A szomszéd fia is elmegy melletted és nem köszön.

Annakidején együtt mentetek ki a feleségeddel az USA-ba?

- Igen. Ő az akkori Szovjetunióban született, Ukrajnában.

Ő most nem jött veled?

- Nem. Ő buszvezető, az iskolába szállítja a tanulókat. Augusztus 25-én megkezdődött az iskola, így neki dolgoznia kell. Az árak olcsóbbak Magyarországon, mint kint. Én kihasználtam ezt. Az egyik fogamnál gyökértömést kellett csináltatni, ami Amerikában kb. 3000 dollárba került volna, az anyagfajtától függően. Így még a repülőúttal is olcsóbb volt itt megcsináltatnom, nem beszélve arról, hogy a többi fogamat is rendbe hozattam.

Nálatok van egészségbiztosítás?

- Van minden jobb munkahelyen. Ahol nincs, ott magadnak kell megvenni. Az én munkahelyem egy kisebb hely, tíz ember dolgozik

csak ott. Ott is kínálják, de felét a munkásnak, felét a munkáltatónak kell fizetni.

Sokat kell fizetni?

- Nem sokat. Nálunk hetente van fizetés, így négyszer vonják le havonta. Kb. 60 dollár egy hétre. A feleségem viszont az iskolától ingyen biztosítást kap. De úgy van ez megszervezve, hogy éppen hogy csak elég legyen. A feleségem is megcsináltatta a fogát, és ezzel kimerült az alapja.

Mikor vonulsz nyugdíjba?

- Már holnap reggel szeretnék! Nekem azt mondták, hogy 66 éves koromban mehetek. 2009. október 1-től leszek nyugdíjképes.

Magyarországról hallotok, olvastok kint valamit?

- Keveset. Néha a hírekben van, hogy ez történik, az történik. Nálunk, mint minden országban, a rossz hírt kiemelik. A rossz hírek a hírek, a jó hír nem hír. Amerikában valahol volt egy újság, ami csak jó híreket hozott le. Bedöglött, mert nem volt rossz hír benne semmi se.

Magyar tévét tudtok-e fogni?

- Nem. Pontosabban hetente van nekünk egy félóránk, ami a Duna televízióinak valami távoli unokatestvére. Ehhez hozzá kell tennem, hogy több generációs magyarság van nálunk. A nagyon régiiek, akiknek az unokái már nem igazán beszélnek magyarul. Ahol a férj-feleség magyar, ott a gyerekek is jól tudnak írni-olvasni magyarul. Az '56-os magyarok már "mi nem beszélni jól magyar". Ha viszont rálép a gereblyére, és az szájba vágja, azonnal emlékszik rá.

A Duna tévének állítólag van egy tengerentúli adása is!

- Hozzánk csak rövid hírek jutnak el. Egy félórás adás van. Nálunk kábeltévé van, és az nem vesz át minden állomást. Nem olyan sok etnikum van, hogy igény lenne rá. Nálunk mindent a hirdetés tart el. Ha magyar dolgokat hirdetnek, és nem tudnak annyit eladni, mint szeretnének, nem lesz annyi pénz a magyar műsorra. Van néhány kedvenc csatornám: a Discovery, a History és az Animal Planet.

(-r -ly)

● *Faluházi hírek*

Új könyvek a könyvtárban

Nemere István ajándékai:

A XX. század titkai

Florion, Daniel: Hitler szeretői

Herrington, Stuart: Murphy gyermeket nevel(ne)

Herrington, Stuart: Murphy nősülési törvénykönyve

Herrington, Stuart: Murphy világot lát...

Moretti, Melissa: Várd meg az esőt

Nemere István: Bajcsy-Zsilinszky Endre magánélete

Nemere István: Csak kétszer halhatsz meg!

Nemere István: Háború Japán ellen

Nemere István: Mária Terézia magánélete

Nemere István: Senkinek se nyiss ajtót!

Nording, Steve: Kossuth Lajos magánélete

Nording, Steve: Micimackó a csillagász

Nording, Steve: Micimackó autója

Nording, Steve: Micimackó és Micimadár

Nording, Steve: Micimackó világgá megy

Patrick, Paul: A szerelem színei

Repton, Steve: Himlő

Smith R. C.: Háttal a falnak

Nemere Ilona ajándékai:

Nemere Ilona: Magyar mondák

Nemere Ilona: Bibliai történetek

Polgárőr Csoport ajándéka:

Csengelei Krónika 2001-2002. évi számai összekötve

Csengelei Gazdakör ajándékai:

EMLŐSÖK A csoport törvényei

Lányi Irén: Igézet

Vásárolt könyvek:

A világ 100 híres embere

Alföldy – Bakos – Hámori – Kiss: „Haza a magasban”

Az erdő kapitánya

Bartz: Állatmesék

Cook, Robin: Agy

Cook, Robin: Életjel

Darvasi László: Trapiti, avagy a nagy tökfőzelékháború

Follett, Ken: Vadmacskák

Hohlbein, Wolfgang: A pecsét

Jong, Erica: Mentsd meg az életed

Lanck, Jennifer: Napsugaram

Leslie L. Lawrence: Csöd

Málovics Éva: vezetési ismeretek

Marshall, Alan: Én is versenyt futok a széllel

Molnár L- Sinkovics G: Knézy

Sachar, Louis: Laura titkos társasága

Sheldon, Sidney: Angyalok dühe

Sielmann, Heinz: Pókok

Steel, Danielle: Az adott szó

A könyvtár hétfőn és szerdán 9-től 17 óráig tart nyitva (12-13 között ebédszünet).

Törköly Ágnes

Csengele földrajzi nevei V.

Molnár Mihály

*A vastaggal szedett földrajzi név után kapcsos zárójelben következik az a - szerző által ismert - legkorábbi év, amikor írásban a címszó megjelent. Névváltozatok esetén az írásbeli említést külön-külön feltüntettem. Az irodalmi hivatkozások a cikk végén találhatóak. A *-gal jelölt nevek elavultak, ma már nem használatosak. A földrajzi nevek elhelyezkedését feltüntető térképet most közöljük.*

- 150.) ***TÜZÉP-telep** [1963: TÜZÉP-telep³¹, 1994: tüzéptelep^{10/1}]: A kisteleki Egység ÁFÉSZ kezelésében volt, főleg tüzelőanyagot árusító telep a Felszabadulás utcán, a Presszó mellett.
- 151.) **Tűzoltó szertár** [1968²³]: Korábban a leventeotthon helyén (Felszabadulás u. 11.) volt. 1985-től a Felszabadulás u. 2. szám alatt van.
- 152.) **Újtelep**: A falu újabb területe a déli részen. Az 1970-es években kezdték el beépíteni.
- 153.) ***Útkaparó ház** [1920²⁶]: A Lippai-saroknál volt.
- 154.) **Vadgerlés** [1973⁴⁴]: Métélyes dűlő másik neve.
- 155.) **Vadgerlési iskola** [1937⁶⁹]: 1908-1981 között működött iskola.
- 156.) ***Vadgerlési major**: Korábban tsz-major volt, ma a konzervgyár található a területén.
- 157.) **Vadgerlés utca**: Vadgerlés határrészről 1977-ben elnevezett utca.
- 158.) ***Vak dűlő** [1899⁹]: A Pántlika út és a kömpöci határ között volt. Pontos helye nem ismert.
- 159.) ***Várostanya** [1896: várostanya⁷⁸, 1936: erdészlak⁷⁹]: A csengelei erdőben állt, feltehetően 1771-ben építették. Móra Ferenc az Aranykoporsó nagy részét itt írta 1932-ben. Az 1980-as évek végén lebontották. Címe Tanya 578. volt.
- 160.) **Vénusz presszó**: A presszó elnevezése 2000-től.
- 161.) **Vitéz sor** [1940: vitézi telkek³⁷, 1962: vitéz sor¹²]: Csengele felső részén az 1920-as években kiosztott vitézi telkekből kialakult tanyasor.
- 162.) **Víztározó** [1987⁸⁰]: Az Aranyhomok Tsz létesítette 1987-ben 55 ezer köbméter föld kitermelésével.
- 163.) **Víztorony** [1996⁸²]: A József Attila téren lévő glóbusz.

Források:

⁷⁸ Külterületi távbeszélő (Szegedi Híradó 1896. nov. 13., 4. p.)

⁷⁹ Rendőrök véres harca a verekedő legényekkel a csengelei erdőben (Tanyai Újság 1936. jún. 7., 3. p.)

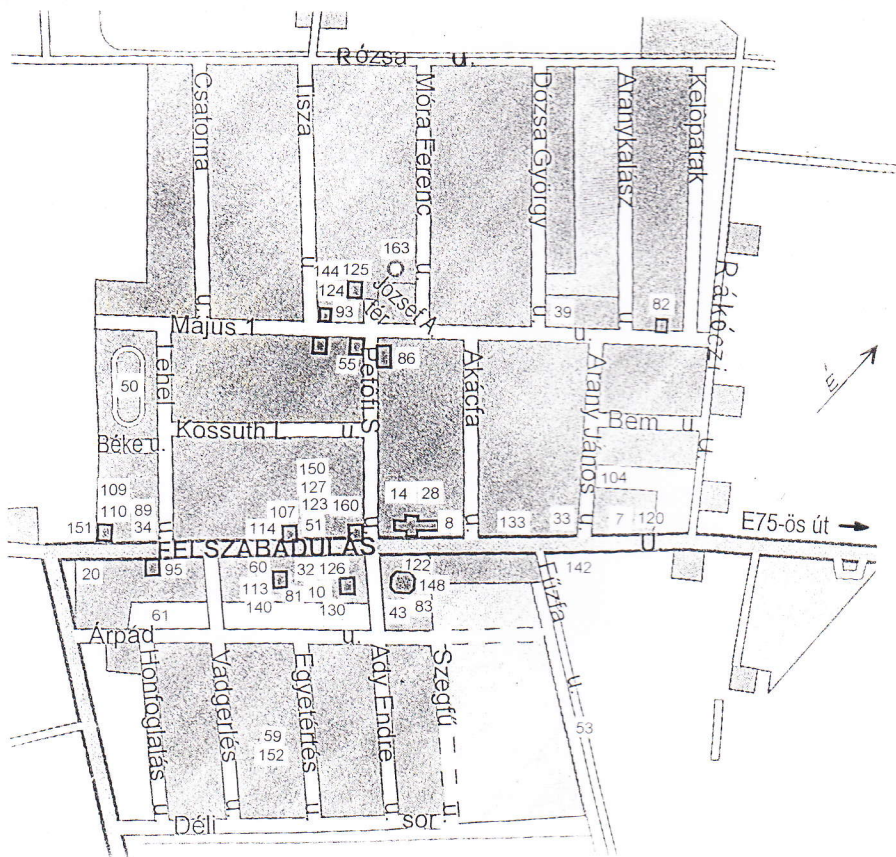
⁸⁰ Új víztározók (Délmagyarország 1987. júl. 28.)

⁸¹ M. M.: Felszentelték a csengelei isten házát (Kisteleki Hírmondó 2001. okt. 16., 17. p.)

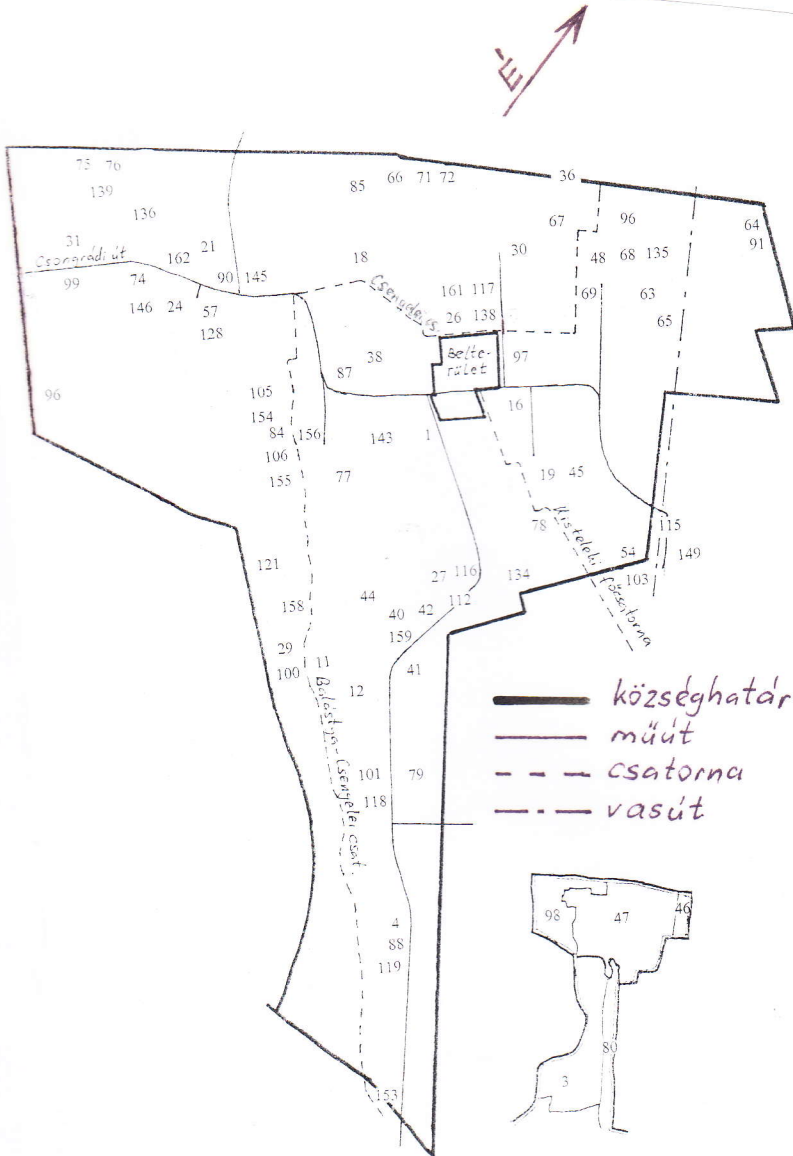
⁸² Molnár Mihály: Csengelei rekordok (Csengelei Krónika 1996. június 1.)

⁸³ Molnár Mihály: A rendfenntartás csengelei története III. rész (Csengelei Krónika 1996. febr. 1., p. 35-39.)

⁸⁴ Jakabffy Lajos: Szeged sz. kir. város dűlőbeosztási térképe (Melléklet Szüts Mihály: Szeged mezőgazdasága [Szeged, 1914] című kötetében.

A belterület földrajzi nevei

A külterület földrajzi nevei – Dülőbeosztás a 20. század elején

A kun vezér származása

Horváth Ferenc régész a Bogár-háti templomrom közelében 1998-ban tárt fel egy kun vezéri sírt. A Szegedi Biológiai Központ Genetikai Intézete elvégezte a csontváz vizsgálatát, mellyel a kunok múltjának újabb titkai oldódtak meg. A kutatás a több mint 700 éves csontokban rejlő DNS-maradványokat vetette vizsgálat alá. A sejtszervecskék (mitokondriumok) által megőrzött DNS-szakaszok olyan kromoszómákat is tartalmaznak, melyek segítségével jól megállapíthatók a leletek mai rokonsága. Ezek alapján derült fény arra, hogy a csengelei kun vezér csontmaradványaiban lelt DNS-töredékek a mai burját mongolok DNS-éhez áll a legközelebb.

(A Régész.hu internetes oldal "Egy kun vezér titkai" című írása nyomán)

Biliárd bajnokság

Régóta hiányolt versenyt rendeztek szeptember 21-én a Vénusz presszóban. 11 játékos mérte össze tudását a zöld asztalon.

A vetélkedő délután két órakor kezdődött és a vigaszágnak köszönhetően este 7 órakor ért véget. A döntőt Széll Zoltán és Kurucsai "Cser" Ferenc vívta egymással. A két azonos tudású versenyző igencsak megizzasztotta egymást, végül egy hajszállal Széllnek sikerült megszerezni az első helyezést. Harmadik helyezett Kővágó Antal lett.

A bajnok 4000, a második helyezett 2000, a harmadik pedig 1000 Ft-tal gazdagabban mehetett haza.

A Vénusz presszó vezetője a közeljövőben csocsó bajnokságot akar szervezni.

M. M.

● *Foci krónika*

Fordítás a félidő után

Bajnoki mérkőzés:

2003. szeptember 21. Forráskút - Csengele 1:4 (1:0)

Csengele: Pálnok, Búza, Sándor, Túri (Haraszti R. 46.), Pálfi, Heim, Várszegi (Szabó 55.), Kubát, Góra, Juhos, Wenner (Csaba 75.).

Csengelei góllövők: Sándor, Szabó, Wenner, Juhos.

Az örök mumus Forráskút ellen második félidei jó játékkal magabiztos győzelmet arattunk.

Kun-Szabó Tibor

H i r d e t é s e k

A Jázmin virág- és ajándékbolt (presszó udvar) ajánlatai:

- *csokrok, különleges alkalmi csokrok (legújabb irányzat szerint),*
- *cserepes virágok, virágkosarak,*
- *rendezvényekre, ünnepekre asztali díszek, dekorációk,*
- *esküvőre menyasszonyi csokrok, egyedi asztali, autó és háttér dekorációk,*
- *menyasszonyoknak ingyenes tanácsadás (ruha, csokor, meghívó, stb.),*
- *szárazvirág csokrok, fali díszek,*
- *sírcsokrok, koszorúk (különlegesek is) igényes kivitelben,*
- *selyem szálal és csokros virágok,*
- *műalapú koszorúk felújítása.*

Nyitva keddtől szombatig 8 és 12 között, illetőleg igény szerint a lakáson bármikor. Telefon 06-30/2 658 284.

Szeretettel várom régi és új vásárlóimat!

Hunyadi Icu

Szüreti buli

*2003. október 23-án (csütörtök)
21.00-tól 04.00-ig
a csengelei Faluházban!*

Belépődíj: 600 Ft

Tombola nincs!

Belépőjével értékes ajándékokat nyerhet!

Zene: Dj. Roberto

*Italokról Víg Zoltán és csapata
gondoskodik!*

Mindenkit szeretettel várunk!

Rendezőség

Szárzúrást vállalok! – Földi János Csengele, Tanya 601. ☎ 06-30/4 101 484

A legújabb technika

ELEKTROMOS KERÉKPÁR! Hálózatról tölthető. Egy töltéssel kb. 50 km-t tesz meg. 100 km üzemköltsége 50 Ft. Árusítás és garanciális szerviz a csengelei benzinkútnál. Ár: 138.500 Ft

Eladó gázzal működő palántanevelő ágy és 400 db paprikakaró. Eladó továbbá a csengelei 535. számú tanya 1 hektár földdel. Nortonkút és ipari áram van. Érdeklődni lehet: Balázs Ferenc Csengele, Árpád u. 14. szám. ☎ 286 211

JAWA 350-es Twin Sport motorkerékpár eladó. Irányár 100.000 Ft. Érdeklődni lehet: Balogh János Csengele, Tanya 210. ☎ 06-30/2 098 253.

MTZ-80-as traktor eladó. Irányár: 400.000 Ft. Érdeklődni: Szabó Béla Csengele, Tanya 701. ☎ 06-30/2 951 901

Ha bőrproblémái vannak, allergiája, be nem gyógyult sebei, reumás fájdalmai, izomhúzódása, fájdalmas ízületi mozgásai, arc- és homloküreg-gyulladás vagy egyéb problémái, valamint méregtelenítő kezelésre vegye igénybe a BIOPTRON fényterápiás kezelést nagy méretű lámpával.

Érdeklődni: Kormányosné Váradi Ildikó gyógytornásznál a Csengele, Felszabadulás u. 2/B. alatt. Telefon: 06-30/4 775 929 vagy 286 079 (esti órákban)

Táp-takarmány kereskedésben tüzelő- és építőanyagot (PB-gáz, betongerenda, cserép, téglá, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) is árusítok. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!

Nyitva tartási idő: keddtől szombatig 7-től 13 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.

☎ 286 241 📠 06-30/3 228 453

Fotó szaküzlet Kisteleken, a posta mellett!

- Igazolványkép 3 perc alatt!

- Fénymásolás A3 és A4 méretben!

- Gyermeksorozat, ballagás, esküvő-lakodalom, egyéb rendezvények felvétele.

- Fényképezőgépek, filmek, elemek, albumok és képkeretek nagy választékban kaphatók!

- Fényképezőgép javítás, szaktanácsadás.

- Filmkidolgozás 1 nap alatt!

- Pasztell- és olajképek vásárolhatók!

Nacsa Jánosné fényképész

Kistelek, Kossuth Lajos u. 16.

☎ 257 786, este: 329 659 📠 06-30/5 479 521

A Csengelei Polgárőr Csoport
havonta kétszer megjelenő lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó:Kucsora Péter
Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás utca 2/a. E-mail: csengele@freemail.hu
Alapító szerkesztő: Molnár Mihály Felelős szerkesztő: Kontesz Józsefné
